

סדר התפלות א'

פרק א

סדר תפלות

בשחר

א.

נהגו העם לקרות בכל יום בשחר, אחר שקורין פרשת צו, וברכת כהנים, קוראין משנה זו,

אלו דברים שאין להן שיעור: הפאה והביכורים והריאיון וגמילות חסדים,

אלו דברים שאדם אוכל פירותיהן בעולם הזה והקין קיימת לו לעולם הבא: כיבוד אב ואם וגמילות חסדים והבאת שלום בין אדם לחבירו, ותלמוד תורה כנגד כולם.

אמר ר' זירא בנות ישראל הם החמירו על עצמן שאפילו רואות דם טיפה כחרדל יושבות עליה שבעת ימים נקיים.

תנא דבי אליהו כל השונה הלכות מובטח לו שהוא בן העולם הבא, שנאמר "הליכות עולם לו" (חבקוק ג' ד'), אל תקרא הליכות אלא הלכות.

אמר ר' אלעזר אמר ר' חנינה תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם, שנאמר "וכל בניך לימודי י"י ורב שלום בניך" (ישעיהו נ"ד: ג').

לעולם יהא אדם ירא שמים בסתר ומודה על האמת ודובר אמת בלבבו, ישכים ויאמר,

ריבון כל העולמים, לא על צדקותינו אנחנו מפילים תחנונינו לפניך, כי על רחמיך הרבים. מה אנו, מה חיינו, מה חסדנו, מה צדקנו, מה מעשינו, מה נאמר לפניך י"י אלהינו, הלא הגבורים כאין לפניך, ואנשי השם כלא היו, וחכמים כבלי מדע, ונבונים כבלי השכל, כי כל מעשינו תוהו וימי חיינו הבל לפניך, כמו שכתוב בדברי קדשך "ומותר האדם מן הבהמה אין כי הכל הבל" (קהלת ג:ט).

אבל אנחנו עמך בני בריתך, בני אברהם אוהבך שנשבעת לו בהר המוריה, זרע יצחק עקידך שנעקד על גבי מזבחך, עדת יעקב בנך בכורך שמאהבתך שאהבת אותו ושמחתך ששמחת בו קראת אותו ישראל וישורון, לפיכך אנו חייבין להודות לך ולשבחך ולפארך וליתן הודיה ושבח לשמך, חייבין אנו לומר לפניך בכל יום ערב ובוקר, שמע ישראל י"י אלהינו י"י אחד.

אשרינו מה טוב חלקנו מה נעים גורלנו מה יפה מאד ירושתנו, אשרינו שאנו משכימין ומעריבין ואומרים, שמע ישראל י"י אלהינו י"י אחד.

אתה הוא קודם שנברא העולם ואתה הוא אחר שנברא העולם,

אתה הוא בעולם הזה ואתה הוא לעולם הבא,

אתה הוא ראשון ואתה הוא אחרון,

קדש את שמך הגדול והקדוש בעולמך, ובישועתך תרים ותגביה קרננו, ברוך מקדש את שמו ברבים.

אתה הוא י"י לבדך, אתה עשית את השמים ושמי השמים וכל צבאם
הארץ וכל אשר עליה הימים וכל אשר בהם, ואתה מחיה את כולם
וצבא השמים לך משתחוים.

אתה הוא י"י האלהים אשר בחרת באברם והוצאתו מאור כשדים
ושמת שמו אברהם.

אתה הוא ושנותיך לא יתמו.

י"י מלך י"י מלך י"י ימלוך לעולם ועד.

ברוך י"י לעולם אמן ואמן.

פרק ב

פסוקי הזמירות

סדר הקבוע בחול

ברכה ראשונה

א.

ברכה ראשונה שמברכין לפני פסוקי הזמירות זה הוא נוסחה,

ברוך שאמר והיה העולם, ברוך הוא,

ברוך אומר ועושה, ברוך גוזר ומקיים,

ברוך מרחם על הארץ, ברוך מרחם על הבריות,

ברוך מעביר אפילה ומביא אורה,

ברוך משלם שכר טוב ליראיו,

ברוך שאין לפניו לא עולה ולא שכיחה לא כזב ולא מרמה לא משוא פנים ולא מקח שוחד,

ברוך אל חי לעד וקיים לנצח,

ברוך אתה י"י אלהינו מלך העולם האל המהולל בפי עמו, משובח ומפואר בלשון כל חסידיו ועבדיו ובשירי דוד בן ישי עבדך משיחך, נהללך י"י אלהינו בשבחיו ובזמרו, נודך נשבחך נפאריך נרוממך נמליכך נזכיר שמך מלכנו אלהינו יחד, יחיד חי העולמים, משובח ומפואר עדי עד שמו,

ברוך אתה י"י מלך מהולל בתושבחות.

פסוקים לפני הזמירות

ב.

וקורא פסוקים אלו,

יהי כבוד י"י לעולם ישמח י"י במעשיו.

יהי שם י"י מבורך מעתה ועד עולם.

ממזרח שמש עד מבואו מהולל שם י"י.

רם על כל גויים י"י על השמים כבודו.

י"י שמך לעולם י"י זכרך לדור ודור.

י"י בשמים הכין כסאו ומלכותו בכל משלה.

ישמחו השמים ותגל הארץ ויאמרו בגויים י"י מלך.

י"י מלך י"י מלך י"י ימלוך לעולם ועד.

י"י מלך עולם ועד אבדו גויים מארצו.

י"י הפיר עצת גויים הניא מחשבות עמים.

עוצו עצה ותופר דברו דבר ולא יקום כי עמנו אל.

רבות מחשבות בלב איש ועצת י"י היא תקום.

עצת י"י לעולם תעמוד מחשבות לבו לדור ודור.

כי הוא אמר ויהי הוא צוה ויעמוד.

כי בחר י"י בציון אוה למושב לו.

כי יעקב בחר לו יה ישראל לסגולתו.

כי לא יטוש י"י עמו ונחלתו לא יעזוב.

והוא רחום יכפר עוון ולא ישחית והרבה להשיב אפו ולא יעיר כל חמתו.

י"י הושיעה המלך יעננו ביום קראנו.

אשרי יושבי ביתך עוד יהללוך סלה.

אשרי העם שככה לו אשרי העם שי"י אלהיו.

זמירות

ג.

וקורא מ"תהילה לדוד ארוממך אלהי המלך" וכו' (תהלים קמ"ה:א') עד סוף ספר תילים.

פסוקים אחרי הזמירות

ואחר כך קורא פסוקים אלו,

ברוך י"י לעולם אמן ואמן.

ימלוך י"י לעולם אמן ואמן.

ויברך דוד את י"י לעיני כל הקהל ויאמר דוד

ברוך אתה י"י אלהי ישראל אבינו מעולם ועד עולם.

לך י"י הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כי כל בשמים ובארץ,

לך י"י הממלכה והמתנשא לכל לראש.

והעושר והכבוד מלפניך ואתה מושל בכל ובידך כוח וגבורה ובידך לגדל ולחזק לכל.

ועתה אלהינו מודים אנחנו לך ומהללים לשם תפארתך.
ויברכו שם כבודך ומרומם על כל ברכה ותהילה.

ברכה אחרונה

ד.

ברכה אחרונה שלאחר פסוקי הזמירות זה הוא נוסחה,
ישתבח שמך לעד מלכנו המלך הגדול והקדוש בשמים ובארץ,
כי לך נאה י"י אלהינו שיר ושבח הלל וזמרה ברכות והודיות נצח
וגבורה גדולה תהילה ותפארת עוז מלכות וממשלה מעתה ועד עולם,
ברוך אתה י"י אלהינו מלך העולם מלך גדול התושבחות אל ההודיות
אדון כל המעשים הבוחר בשירי זמרה חי העולמים.
וקורא השירה עד סופה כמנהג המקום.

בשבת

הוספה לפני ברכה אחרונה

ה.

בשבת נהגו כל העם להוסיף לפני ברכה זו נוסח זה,
נשמת כל חי תברך את שמך י"י אלהינו, ורוח כל בשר לך תפאר,
ותרומם את זכרך מלכנו תמיד לדור ודור,

מעולם ועד עולם אתה הוא האל, ומבלעדיך אין אלהים, ואין לנו מלך
גואל ומושיע בכל עת צרה וצוקה אלא אתה, פודה ומציל מפרנס
ומרחם, אלוה על כל בריות, אדון התולדות, המהולל בתושבחות,
המנהג עולמו בחסד ובריותיו ברחמים רבים,

וי"י אלהים אמת לא ינום ולא ישן, המעורר ישנים, המקיץ רדומים,
סומך נופלים ורופא חולים ומתיר אסורים, ולך אנחנו מודים,

ואילו פינו מלא שירה כים ולשוננו רינה כהמון גליו ושפתותינו שבח
כמרחבי הרקיע ועינינו מאירות כשמש וכירח וידינו פרושות כנשרי
שמים ורגלינו קלות כאיילות, אין אנו מספיקין להודות לך י"י אלהינו
ולברך את שמך מלכנו על אחת מאלף אלפי אלפים ורוב רבבי רבבות
פעמים הטובות שעשית עמנו ועם אבותינו,

מלפנים ממצרים גאלתנו י"י אלהינו מבית עבדים פדיתנו ברעב זנתנו
ובשובע כלכלתנו ומחרב הצלתנו מדבר מלטתנו ומחליים רעים רבים
דיליתנו, ועד הנה עזרונו רחמיך ולא עזבונו חסדיך,

על כן איברים שפילגת בנו ורוח ונשמה שנפחת באפינו ולשון אשר
שמת בפינו הן הן יודו ויברכו את שמך י"י אלהינו על רוב ניסי פלאיך,
כי כל פה לך יודה וכל לשון לך תשבח וכל עין לך תצפה וכל ברך לך
תכרע וכל קומה לפניך תשתחוה וכל הלבבות ייראוך והקרבים והכליות
יזמרו לשמך, כדבר שנאמר "כל עצמותי תאמרנה י"י מי כמוך מציל
עני מחזק ממנו ועני ואביון מגוזלו" (תהלים ל"ה:'),

ונאמר "רננו צדיקים בי"י לישרים נאווה תהלה" (תהלים ל"ג:'), בפי ישרים
תתרומום, ובדברי צדיקים תתברך, ובלשון כל חסידים תתקדש, ובקרוב
קדושים תתהלל, ובמקהלות רבבות עמך כל בית ישראל יתפאר שמך

י"י אלהינו, שכן חובת כל היצורים לפניך י"י אלהינו להודות להלל
לשבת לפאר לרומם לגדל ולהדר על כל דברי זמירות שירות תושבחות
דוד בן ישי עבדך משיחך.
ישתבח שמך לעד מלכנו המלך הגדול והקדוש בשמים ובארץ כי לך
נאה י"י אלהינו וכו'.

הוספה לפני הזמירות

1.

וכן נהגו לקרות "מזמור שיר ליום השבת" (תהלים צ"ב:א'), כל המזמור, קודם
שיתחילו פסוקי הזמירות ביום השבת וביום הכיפורים.
ויש מקומות שנהגו לקרות הלל גדול בשבתות קודם פסוקי הזמירות,
ויש מקומות שנהגו לקרות שירי המעלות, הכל כמנהגם.